

Верховний
Суд

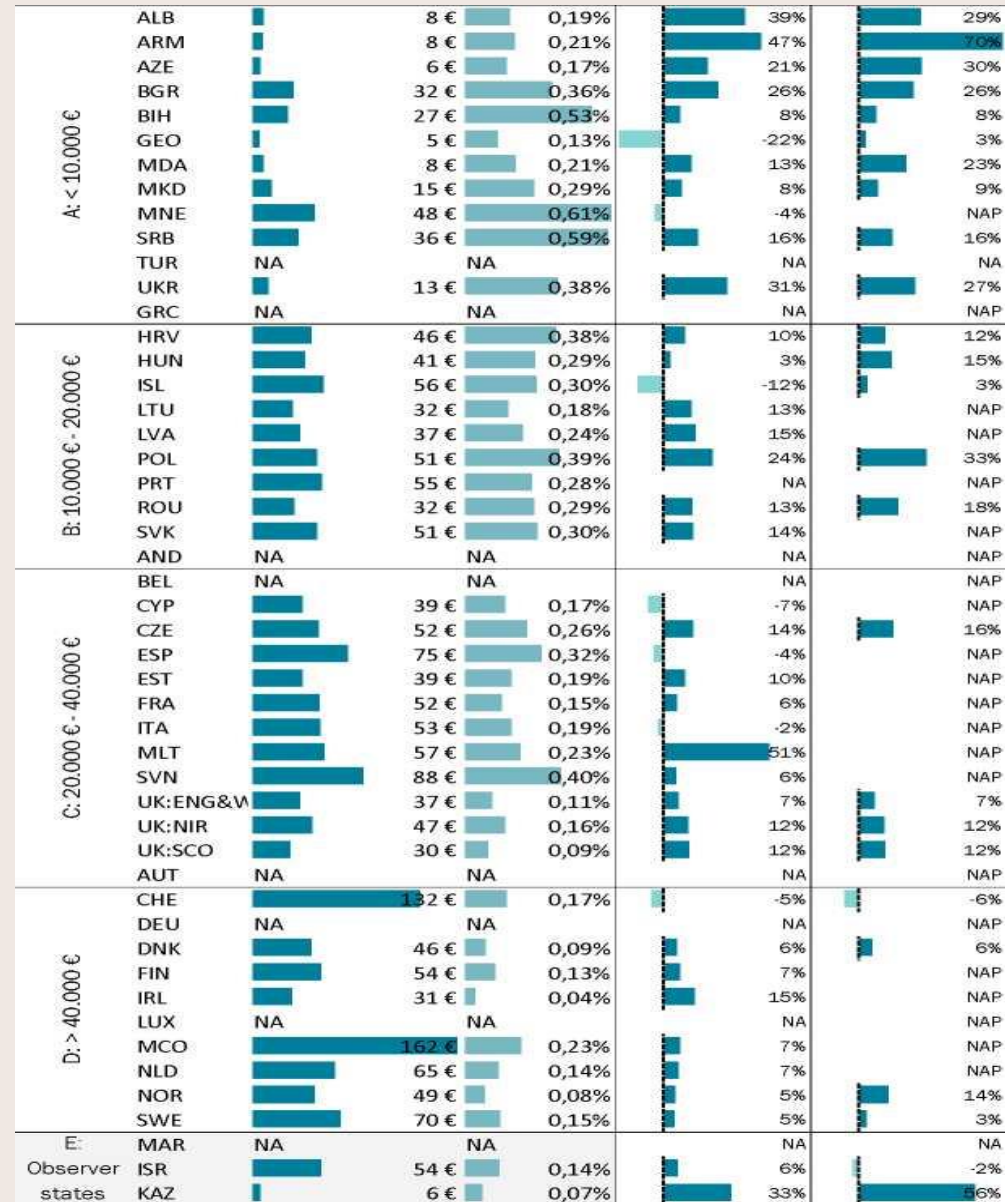
Забезпечення права на захист у кримінальних провадженнях

Олександра Яновська
суддя Верховного Суду,
доктор юридичних наук, професор

Середній бюджет судів за різними групами ВВП на душу населення у 2020 році

	Per Inhabitant	As % of GDP
A: < 10.000 €	18,80 €	0,33%
B: 10.000 - 20.000 €	44,50 €	0,29%
C: 20.000 - 40.000 €	51,82 €	0,21%
D: > 40.000 €	76,11 €	0,13%
Average	45,80 €	0,25%
E: (Observer states)	29,96 €	0,11%

Виконані бюджети судів на жителя та як % ВВП у 2020 році та варіація 2018 - 2020

Середній бюджет органів прокуратури за групами ВВП на душу населення у 2020 році

A: < 10.000 €	7,53 €	0,14%
B: 10.000 - 20.000 €	17,07 €	0,11%
C: 20.000 - 40.000 €	16,21 €	0,06%
D: > 40.000 €	24,90 €	0,04%
Average	15,73 €	0,09%
E: (Observer states)	29,96 €	0,11%

Середній бюджет органів прокуратури за групами ВВП на душу населення у 2020 році

ALB	■	6	€	0,14%
ARM	1	3	€	0,07%
AZE	1	3	€	0,10%
BGR		22	€	0,24%
BIH	■	8	€	0,16%
GEO	1	3	€	0,08%
MDA	■	7	€	0,17%
MKD	1	4	€	0,08%
MNE		15	€	0,19%
SRB	■	6	€	0,09%
UKR	■	6	€	0,19%
Average		16	€	0,09%
Median		14	€	0,08%

Середній виконаний бюджет на правову допомогу за різними групами ВВП на душу населення у 2020 році

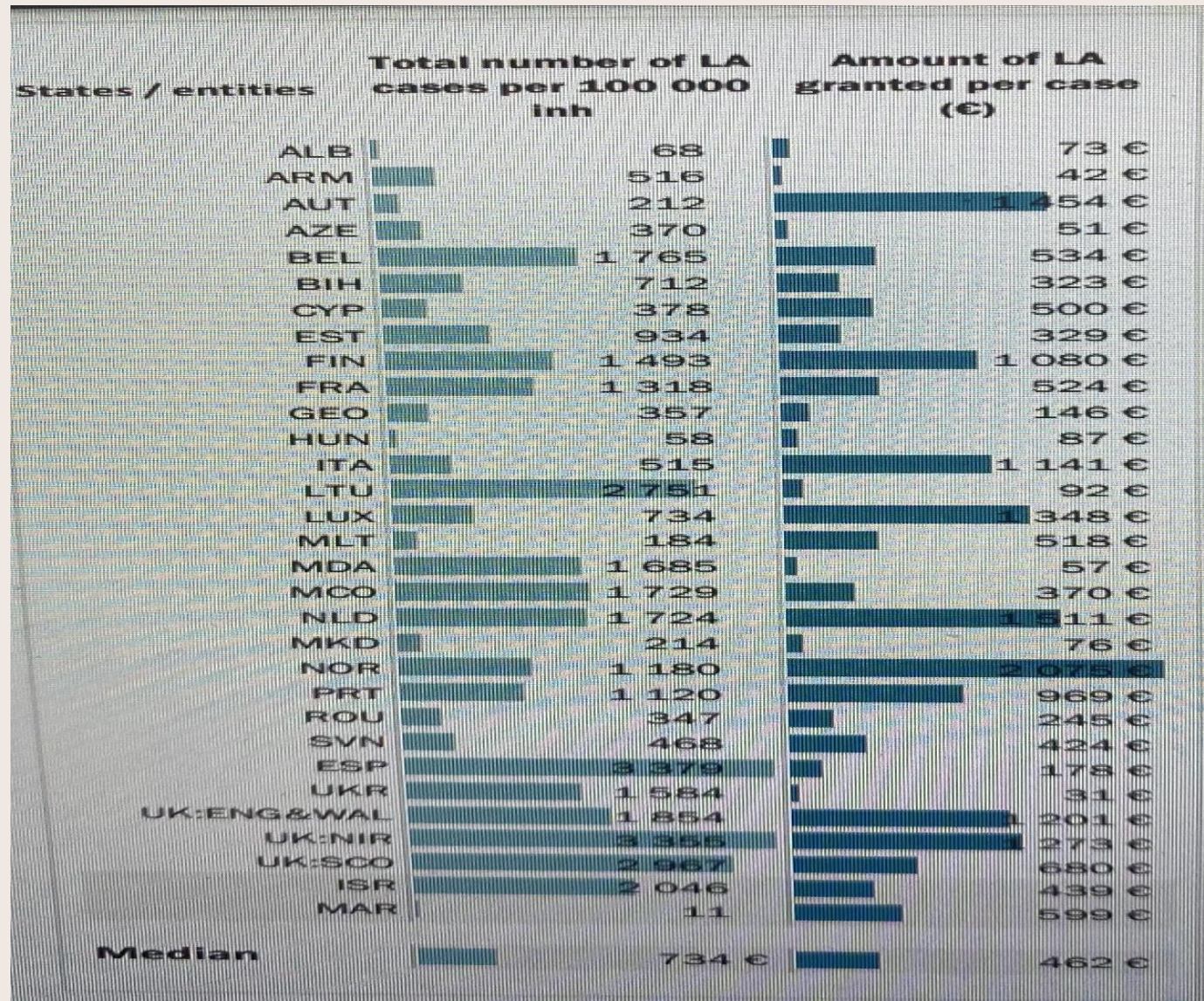
Group		As % of GDP
A: < 10.000 €	0,60 €	0,01%
B: 10.000 - 20.000 €	6,68 €	0,04%
C: 20.000 - 40.000 €	9,96 €	0,03%
D: > 40.000 €	17,19 €	0,03%
Average	8,61 €	0,03%
E: (Observer states)	3,07 €	0,01%

Виконаний бюджет правової допомоги на жителя та у % до ВВП у 2020 році

Group	States / Entities	per inhabitant	as % of GDP
A: < 10.000 €	ALB	0,05 €	0,001%
	ARM	0,22 €	0,006%
	AZE	0,19 €	0,005%
	BGR	0,47 €	0,005%
	BIH	2,30 €	0,044%
	GEO	0,52 €	0,014%
	MDA	0,96 €	0,025%
	MKD	0,16 €	0,003%
	MNE	0,24 €	0,003%
	SRB	NA	NA
	TUR	1,00 €	0,013%
	UKR	0,50 €	0,015%

Обсяг наданої правової допомоги на справу (в €) та загальна кількість справ на 100 000 жителів у 2020 р.

ПІДОЗРЮВАНИЙ/ОБВИНУВАЧЕНИЙ

ЗАХИСНИК

Особа (підозрюваний, обвинувачений) без встановлення будь-яких обмежень та умов, керуючись власним волевиявленням, має право відмовитися від захисника або замінити його в будь-який момент кримінального провадження в усній або письмовій формі.

Особа, яка відмовляється від захисника, не зобов'язана обґрунтовувати чи доводити суду наявність обставин, які, на її думку, вказують на те, що захисник не здійснює належним чином захист та не виконує свої професійні обов'язки.

Якщо обвинувачений відмовився від захисника, а суд залишив таке клопотання без задоволення, то це є порушенням права на захист, що вважається істотним порушенням вимог кримінального процесуального закону та ставить під сумнів законність і обґрунтованість судового рішення.

Постанова ККС ВС від 09 вересня 2021 року у справі № 639/645/19 (провадження № 51- 2021км21)
<http://reyestr.court.gov.ua/Review/99556538>

Порушення права на захист є істотним порушенням вимог кримінального процесуального закону, якщо апеляційний суд не розглянув клопотання засудженого про заміну одного захисника через його некомпетентність у наданні допомоги у кримінальному провадженні на іншого, та прийняв рішення про продовження розгляду кримінального провадження за участю захисника, стосовно компетентності якого засуджений висловив сумнів і недовіру.

Постанова ККС ВС від 20 травня 2020 року у справі № 525/897/19 (провадження № 51-746км20)
<http://reyestr.court.gov.ua/Review/89395935>

Особа не має права брати участь у кримінальному провадженні як захисник, якщо вона, зокрема, є близьким родичем або членом сім'ї потерпілого. За наявності зазначеної обставини, захисник зобов'язаний заявити самовідвід. Клопотання про відвід захисника у вказаному випадку можуть подати учасники кримінального провадження. Таке клопотання суд вирішує в судовому засіданні з винесенням мотивованої ухвали.

Постанова ККС ВС від 16 вересня 2021 року у справі № 672/714/19 (провадження № 51-556км21)
<http://reyestr.court.gov.ua/Review/99786436>

Затримання особи при вчиненні замаху на кримінальне правопорушення або безпосередньо після вчинення кримінального правопорушення чи під час безперервного переслідування особи, яка підозрюється у його вчиненні (ст. 207 КПК), а також особи, підозрюваної у вчиненні злочину, за який передбачене покарання у виді позбавлення волі (ст. 208 КПК), є подією, несподіваною для його учасників, а тому здійснюється без ухвали слідчого судді.

Відсутність захисника під час затримання особи у випадку, передбаченому ст. 208 КПК, не може вважатися порушенням вимог кримінального процесуального закону.

Детальніше з текстом постанови ВС від 14.06.2022 у справі № 463/5551/15 (провадження № 51-5789км21) можна ознайомитися за посиланням – <https://reyestr.court.gov.ua/Review/104827748>.

Глава 22 КПК не містить жодних застережень про необхідність залучення захисника при повідомленні особі про підозру. Відсутність захисника при врученні особі повідомлення про підозру, якщо обставини кримінального провадження не є такими, що відповідно до вимог ст. 52 КПК вказують на обов'язкову участь захисника, не є порушенням права особи на захист.

Детальніше з текстом постанови ВС від 01.08.2022 у справі № 161/7088/20 (провадження № 51-3815км20) можна ознайомитися за посиланням – <https://reyestr.court.gov.ua/Review/105637184>.

Для захисту прав особи, якій повідомлено про підозру у вчиненні особливо тяжкого злочину, одразу після вручення такого повідомлення залучається захисник (ч. 1 ст. 52 КПК). При цьому обов'язковою є участь захисника під час усіх слідчих дій, які проводяться за участю підозрюваного з метою запобігання порушенню права останнього на захист. Разом з тим КПК не вимагає обов'язкової участі захисника під час проведення слідчих дій, до участі в яких не залучається підозрюваний, оскільки проведення таких слідчих дій не порушує прав останнього.

Постанова ККС ВС від 15 квітня 2021 року у справі № 227/641/18 (провадження № 51-5051км20)
<http://reyestr.court.gov.ua/Review/96406913>

Участь адвоката, який був призначений засудженому за дорученням регіонального центру з надання безоплатної вторинної правової допомоги, строк дії якого закінчився, якщо цей адвокат у подальшому брав участь в усіх процесуальних діях у цьому кримінальному провадженні, проти чого обвинувачений не заперечував та не висловлював зауважень щодо неналежного захисту і порушення його права на захист, не погіршує становища обвинуваченого та не порушує його право на захист.

Постанова ККС ВС від 01 листопада 2021 року у справі № 750/5822/18 (провадження № 51-3716км21)
<http://reyestr.court.gov.ua/Review/100919138>

У процесі розгляду в спеціальному судовому провадженні (in absentia) суд першої інстанції повинен уживати всіх необхідних заходів для реалізації захисником своїх процесуальних прав, забезпечувати сторонам рівні умови для їх реалізації та надавати кожній стороні розумну можливість представляти справу в таких умовах, які не ставлять цю сторону в суттєво невігідне становище щодо іншої сторони.

Якщо в спеціальному судовому провадженні (in absentia) суд відмовив задовольнити клопотання сторони захисту про відкладення розгляду справи та про надання часу для підготовки виступу в судових дебатах для належної організації і непорушення права на захист підзахисного без належного й розумного обґрунтування своєї відмови, посилаючись виключно на необхідність забезпечення безперервності судового розгляду (ст. 322 КПК) і недоцільність витрачання прокурором бюджетних коштів на розміщення оголошення, то це порушує принципи юридичної рівності, змагальності та справедливості судового розгляду, що не узгоджується зі ст. 6 Конвенції.

Детальніше з текстом постанови ВС від 19.07.2022 у справі № 727/13085/18 (провадження № 51-10250км18) можна ознайомитися за посиланням – <https://reyestr.court.gov.ua/Review/105359481>

Розгляд апеляційним судом матеріалів кримінального провадження про застосування до особи примусових заходів медичного характеру без участі захисника (навіть за наявності його клопотання про це) свідчить про істотне порушення вимог кримінального процесуального законодавства.

Постанова ККС ВС від 16 грудня 2021 року у справі № 186/427/20 (провадження № 51-2788км21)
<http://reyestr.court.gov.ua/Review/102106364>

Порушення права засудженого на захист через неналежне виконання захисником своїх обов'язків під час розгляду справи не може вважатися нововиявленою обставиною. Для того, щоб обставина могла бути визнана нововиявленою, вона має стосуватися предмета доказування у справі, тобто обставин, що зумовили висновок про винуватість особи у вчиненні злочину. Можливі процесуальні порушення, допущені під час розгляду справи, у тому числі й такі, що могли позначитися на ефективності захисту, не є нововиявленими обставинами в розумінні ст. 459, пунктів 4, 5 ст. 462 КПК.

Детальніше з текстом постанови ВС від 08.02.2022 у справі № 791/1/18 провадження № 51-9184км18) можна ознайомитися за посиланням – <https://reyestr.court.gov.ua/Review/103371866>.

Право на здійснення захисту особисто

Вимога про відшкодування моральної шкоди, завданої незаконними діями органів дізнання, попереднього слідства, прокуратури й суду, розмір якої перевищує мінімально встановлений законом, може бути подана в будь-якій формі з дотриманням необхідних, передбачених статтею 175 ЦПК України елементів у позовному провадженні. Позивачем у цих справах повинна бути потерпіла особа, а відповідачем – держава в особі відповідного органу.

Детальніше з текстом постанови ВП ВС від 8 лютого 2022 року у справі № 201/10234/20 можна ознайомитися за посиланням: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/104076189>.

Апеляційний розгляд кримінального провадження за участю засудженої особи дистанційно в режимі відеоконференції не порушує її права на захист, якщо цьому передувало з'ясування судом думки учасників судового провадження, які проти проведення дистанційного судового провадження будь-яких заперечень не висловлювали, а засуджена особа брала активну участь у судовому засіданні, заявляла клопотання, надавала пояснення та висловлювала свою думку щодо всіх процесуальних питань під час апеляційного розгляду.

Детальніше з текстом постанови ВС від 08.02.2022 у справі № 523/12172/18 (провадження № 51-2765км21) можна ознайомитися за посиланням – <https://reestr.court.gov.ua/Review/103466817>.

Особа, щодо якої вирішувалося питання про застосування примусових заходів медичного характеру, має право особисто подавати апеляційну скаргу на судові рішення, ухвалені в порядку, передбаченому главою 39 КПК, незважаючи на те, що участь захисника в такому провадженні є обов'язковою.

Детальніше з текстом постанови ВС від 31.05.2022 у справі № 450/1333/16 (провадження № 51-586км21) можна ознайомитися за посиланням – <https://reyestr.court.gov.ua/Review/104604299>.

ПРАВО НА ЗАХИСТ

ДОКАЗИ

ч. 11 ст. 615 КПК України

Показання, отримані під час допиту свідка, потерпілого, у тому числі одночасного допиту двох чи більше вже допитаних осіб, у кримінальному провадженні, що здійснюється в умовах воєнного стану, можуть бути використані як докази в суді виключно у випадку, якщо хід і результати такого допиту фіксувалися за допомогою доступних технічних засобів відеофіксації.

Показання, отримані під час допиту підозрюваного, у тому числі одночасного допиту двох чи більше вже допитаних осіб, у кримінальному провадженні, що здійснюється в умовах воєнного стану, можуть бути використані як докази в суді виключно у випадку, якщо у такому допиті брав участь захисник, а хід і результати проведення допиту фіксувалися за допомогою доступних технічних засобів відеофіксації.

Для встановлення обставин, що мають значення для кримінального провадження, докази не відіграють кількісну роль, а використовуються в доказуванні, якщо в них доведено достовірність фактів і обставин. Та обставина, що слідчий не перевірів показання засудженого шляхом проведення слідчого експерименту, не може свідчити про недостовірність висновку експерта, якщо він не суперечить сукупності інших доказів, які є в кримінальному провадженні.

Детальніше з текстом постанови ВС від 02.06.2022 у справі № 571/1436/15-к (провадження № 51-1922км19) можна ознайомитися за посиланням – <https://reyestr.court.gov.ua/Review/104667108>.

Заперечення обвинуваченим у судовому засіданні відомостей, які слідчий, прокурор перевіряли або уточнювали за його участю під час слідчого експерименту, не може автоматично свідчити про недопустимість як доказу протоколу слідчого експерименту.

Детальніше з текстом постанови ВС від 10.08.2022 у справі № 556/1969/18 (провадження № 51-684км21) можна ознайомитися за посиланням – <https://reyestr.court.gov.ua/Review/105706475>.

Оцінка сукупності доказів у кримінальному провадженні повинна надаватися з урахуванням достатності та взаємозв'язку всіх доказів. У разі неузгодженості між показаннями засудженого й потерпілого судам необхідно досліджувати ті докази, на яких безпосередньо зафіксована подія злочину (зокрема, на нагрудній камері працівників поліції), щоб підтвердити чи спростувати певні обставини вчинення кримінального правопорушення, які повідомляються учасниками кримінального провадження та які є достовірним джерелом доказів, що не ґрунтується на суб'єктивному сприйнятті особою певних обставин.

Детальніше з текстом постанови ВС від 11.08.2022 у справі № 446/838/21 (провадження № 51-1308км22) можна ознайомитися за посиланням – <https://reyestr.court.gov.ua/Review/105774898>.

Системний аналіз норм кримінального процесуального закону й судової практики ВС в частині можливості врахування судом показань особи, наданих під час минулого судового розгляду, свідчить про те, що прийняття такого доказу і покладення його в основу рішення можливе лише в тому випадку, коли допит особи під час минулого судового розгляду здійснювався в тому ж суді та за участю тих же учасників судового процесу, які брали участь під час нового розгляду. В іншому разі сторони провадження будуть позбавлені можливості перехресного допиту такої особи, що відповідно до положень п. 5 ч. 2 ст. 87 КПК є істотним порушенням прав людини та основоположних свобод і зобов'язує суд визнати такий доказ недопустимим.

Детальніше з текстом постанови ВС від 19.05.2022 у справі № 750/11103/18 (провадження № 51-6198км21) можна ознайомитися за посиланням – <https://reestr.court.gov.ua/Review/104443648>.

Тлумачення частини 1 статті 87 КПК в частині визнання недопустимими похідних доказів призводить до висновку, що це правило може бути застосовано до похідних доказів лише у разі, якщо первісні докази визнані недопустимими на підставі частин 1-3 статті 87 КПК.

Визнання недопустимими первісних доказів за і ншими правилами допустимості, передбаченими КПК, саме собою не дає підстав для визнання недопустимими похідних доказів на підставі частини 1 статті 87 КПК.

Крім того, застосовуючи правило частини 1 статті 87 КПК в частині визнання недопустимими похідних доказів, суд має встановити не лише те, що первісний доказ отриманий з порушенням фундаментальних прав і свобод людини і використовувався в процедурах, які призвели до отримання похідного доказу, а що похідний доказ здобутий саме завдяки тій інформації, яка міститься в доказі, що визнаний ним недопустимим відповідно до частини 1 статті 87 КПК.

Постанова ККС ВС від 8 жовтня 2019 року у справі № 639/8329/14-к (провадження № 51-8259км18)
<http://reyestr.court.gov.ua/Review/85238666>

1. Недопустимість протоколів НСРД та доктрина «плодів отруєного дерева»

Згідно з протоколами ознайомлення з матеріалами досудового розслідування, що містять матеріали справи виправдані та їх захисники ознайомилися з матеріалами кримінального провадження, однак ухвал слідчого судді, клопотань про надання дозволу на проведення таких слідчих дій та доручень, які стали правовою підставою проведення вище вказаних НСРД, вони не містили. Більше того, під час судових засідань в судах першої та апеляційної інстанцій, прокурор не стверджував, що вказані судові рішення перебувають у розпорядженні сторони обвинувачення, жодних даних про те, коли та які саме заходи вживалися задля розсекречення ухвал слідчих суддів, не надавав. Не містить таких посилань і касаційна скарга, яка розглядається Судом. Враховуючи зазначене, протоколи... є недопустимими доказами в силу статті 290 КПК, а відтак не можуть бути покладені в основу обвинувального вироку суду.

Відповідно до сформованої Європейським судом з прав людини доктрини «плодів отруєного дерева», якщо джерело доказів є недопустимим, всі інші дані, одержані з його допомогою, будуть такими ж (рішення у справах «Гефген проти Німеччини», «Шабельник проти України (№ 2)», «Яременко проти України (№ 2)»). Зазначена доктрина передбачає оцінку не лише кожного засобу доказування автономно, а і всього ланцюга безпосередньо пов'язаних між собою доказів, з яких одні впливають з інших та є похідними від них. Критерієм віднесення доказів до «плодів отруєного дерева» є наявність достатніх підстав вважати, що відповідні відомості не були б отримані за відсутності інформації, одержаної незаконним шляхом.

За таких обставин, протокол .... та висновок комплексної судової криміналістичної експертизи ....., одержаних на підставі дослідження матеріальних носіїв, доданих до протоколів НСРД, про які йшлося вище, є похідними від них доказами, а відтак - недопустимими, що обґрунтовано встановив суд.

Постанова ККС ВС від 20 червня 2022 року, справа №646/8454/17, провадження № 51-381км22
<https://reyestr.court.gov.ua/Review/105012014>

2. Правова природа та доказове значення зразків для експертних досліджень.

Зразки, що отримуються для проведення експертного дослідження, самі по собі не містять обставин, що входять до предмета доказування у кримінальному провадженні, а відтак не мають доказового значення. Їх особливий процесуальний статус покликаний насамперед на перевірку вже наявного у сторони кримінального провадження доказу, забезпечення повноти й об'єктивності проведеного дослідження з метою встановлення предмету конкретної експертизи.

У цій справі відеозапис допиту ОСОБА_2, якого у подальшому було визнано підозрюваним, використано органом досудового розслідування виключно у якості зразка голосу для проведення експертного дослідження, у ході якого інформативні дані, що були отримані під час допиту цієї особи, не використовувалися. А відтак підстави стверджувати про недопустимість висновку експерта від 23 жовтня 2017 року з огляду на приписи пункту 1 частини 3 статті 87 КПК, відсутні.

[Постанова ККС ВС від 20 червня 2022 року, справа №646/8454/17, провадження № 51-381км22](#)

3. Презумпція достовірності поданих доказів.

У цілях забезпечення захисту законних прав та інтересів сторін у кримінальному провадженні є встановлені статтею 266 КПК вимоги, що технічні засоби, застосовані під час проведення негласних слідчих (розшукових) дій, а також первинні носії отриманої інформації повинні зберігатися до набрання законної сили вироком суду.

Відтак у разі виникнення обґрунтованих сумнівів щодо здійснення технічного втручання і редагування аудіозаписів, носії інформації та технічні засоби, за допомогою яких отримано інформацію, можуть бути предметом дослідження відповідних спеціалістів або експертів у порядку, передбаченому цим Кодексом.

Сторона захисту в цьому кримінальному провадженні не зверталась до суду з клопотанням про витребування та дослідження в судовому засіданні первинних носіїв отриманої інформації. Однак місцевий суд, з висновками якого погодився і суд апеляційної інстанції, вищезазначеного не врахував та призначив судову комп'ютерно-технічну експертизу за клопотанням захисника ..., поставивши перед експертом вирішення питання щодо оригінальності носіїв інформації та наявності ознак монтажу звукозаписів, що містяться на них.

[Постанова ККС ВС від 20 червня 2022 року, справа №646/8454/17, провадження № 51-381км22](#)

Постанови керівника органу досудового розслідування про визначення слідчого або групи слідчих, старшого групи слідчих, які здійснювали досудове розслідування, можуть бути надані прокурором та оголошені під час судового розгляду в разі, якщо під час дослідження доказів в учасників провадження виникне сумнів у їх достовірності з огляду на те, що ці докази було зібрано неуповноваженими особами.

Якщо це питання не ставилося в суді першої інстанції, а виникло під час апеляційного чи касаційного розгляду, такі процесуальні документи можуть бути надані суду апеляційної чи касаційної інстанції в межах перевірки доводів, викладених в апеляційній чи касаційній скарзі.

Детальніше з текстом постанови ОП від 14.02.2022 у справі № 477/426/17 (провадження № 51-4963кмо20) можна ознайомитися за посиланням – <https://reestr.court.gov.ua/Review/103525190>

Процесуальне рішення про призначення чи зміну слідчих (групи слідчих) не є самостійним доказом у розумінні ст. 84 КПК та не містить зафіксованих і зібраних відповідними суб'єктами фактичних даних про протиправні діяння окремих осіб або групи осіб. Питання щодо наявності чи відсутності в матеріалах кримінального провадження таких постанов може бути предметом перевірки судів апеляційної та касаційної інстанцій (статті 404 і 433 КПК).

Якщо сторона захисту після початку розгляду апеляційної скарги на вирок місцевого суду на стадії надання слова для висловлення своєї позиції вперше з початку судового провадження навела доводи щодо незаконності процесуальних дій, проведених під час досудового розслідування, у зв'язку з відсутністю в матеріалах кримінального провадження постанови про призначення групи слідчих, то апеляційний суд за наявності відповідного клопотання сторони обвинувачення повинен забезпечити їй час для підготовки заперечень і надання суду необхідних письмових матеріалів із метою спростування доводів сторони захисту. Позбавлення апеляційним судом прокурора можливості надати зазначені матеріали для перевірки доводів захисника й дослідження з власної ініціативи лише тих даних стосовно повноважень слідчих, які наявні в матеріалах кримінального провадження, порушує принципи рівності та змагальності сторін .

Детальніше з текстом постанови ВС від 05.07.2022 у справі № 720/1277/20 (провадження № 51-655км22) можна ознайомитися за посиланням – <https://reyestr.court.gov.ua/Review/105148891>.

ПРАВО НА ЗАХИСТ

ОБОВ'ЯЗКИ УПОВНОВАЖЕНИХ ОСІБ ТА ОРГАНІВ

Матеріалами досудового розслідування є виключно матеріали, які перебувають у розпорядженні органу досудового розслідування (ст. 290 КПК). Матеріали, речові докази або їх частини, документи або копії з них є матеріалами кримінального провадження, що мають значення для цього кримінального провадження, долучаються до обвинувального акта та які подаються стороною захисту, є матеріалами кримінального провадження, а не матеріалами досудового розслідування (ч. 1 ст. 317 КПК). Відповідно до ч. 5 ст. 219 КПК встановлюється строк ознайомлення саме з матеріалами досудового розслідування, а не з матеріалами кримінального провадження, які подаються стороною захисту. Звернення прокурора до сторони захисту про доступ до матеріалів, які сторона захисту має намір використати як докази в суді, в порядку, передбаченому ч. 6 ст. 290 КПК, не включаються у строки, визначені ч. 5 ст. 219 КПК, та не впливають на перебіг строку досудового розслідування.

Детальніше з текстом постанови ВС від 01.06.2022 у справі № 348/1674/19 (провадження № 51-4835км19) можна ознайомитися за посиланням – <https://reyestr.court.gov.ua/Review/104583172>.

Якщо особа заперечує щодо закриття кримінального провадження у зв'язку зі звільненням від кримінальної відповідальності на підставі ст. 49 КК, то закриття кримінального провадження не допускається. У цьому разі кримінальне провадження продовжується в загальному порядку, передбаченому КПК.

Детальніше з текстом постанови ВС від 17.08.2022 у справі № 274/4366/18 (провадження № 51-6109км21) можна ознайомитися за посиланням – <https://reyestr.court.gov.ua/Review/105852709>.

У разі встановлення обставин, передбачених ст. 284 КПК, апеляційний суд скасовує лише обвинувальний вирок та закриває кримінальне провадження, в якому такий вирок було постановлено (ст. 417 КПК). Скасування апеляційним судом виправдувального вироку та закриття кримінального провадження щодо виправданого у зв'язку з його смертю не відповідає вимогам КПК.

Детальніше з текстом постанови ВС від 30.08.2022 у справі № 710/466/16-к (провадження № 51-6068км21) можна ознайомитися за посиланням – <https://reyestr.court.gov.ua/Review/106053040>.

Вирок місцевого суду, постановлений щодо обвинуваченого, який помер, може бути оскаржений в апеляційному порядку.

Якщо обвинувачений до постановлення стосовно нього виправдувального вироку помер, то це не звільняє суд апеляційної інстанції від перевірки зазначеного вироку на відповідність його вимогам законності, обґрунтованості та вмотивованості, зокрема, на відповідність нормам матеріального й процесуального закону, фактичним обставинам справи, безпосередньо дослідженим доказам.

Детальніше з текстом постанови ВС від 15.06.2022 у справі № 537/3034/17 (провадження № 51-288км22) можна ознайомитися за посиланням – <https://reyestr.court.gov.ua/Review/104827793>

Якщо в апеляційній скарзі порушується питання про невідповідність висновків місцевого суду фактичним обставинам кримінального провадження, то апеляційний суд повинен детально перевірити матеріали провадження. Ухвалюючи рішення, відмінне за змістом від рішення місцевого суду, яким погіршується становище засудженого у зв'язку з перекваліфікацією дій останнього на більш тяжкий злочин, апеляційний суд не може обмежитися дослідженням меншої сукупності доказів порівняно з тією сукупністю, яку дослідив місцевий суд. Надання апеляційним судом іншої оцінки доказам, які він не досліджував безпосередньо, суперечить вимогам кримінального процесуального закону.

Детальніше з текстом постанови ВС від 19.01.2022 у справі № 404/2605/20 (провадження № 51-3472км21) можна ознайомитися за посиланням – <https://reyestr.court.gov.ua/Review/102634463>

- Якщо обвинувачені відмовилися давати показання з приводу пред'явленого їм обвинувачення та їх допит не здійснювався, то суд першої інстанції не має права покласти інформацію, отриману від обвинувачених під час судових дебатів у вигляді пояснень, в обґрунтування вироку, а суд апеляційної інстанції повинен виключити посилання у вироку суду першої інстанції на ці пояснення як такі, що отримані не з передбачених кримінальним процесуальним законом джерел.
- Якщо перегляд вироку місцевого суду був ініційований стороною обвинувачення з метою доведення необхідності застосування закону про більш тяжке кримінальне правопорушення, то, враховуючи обставини судового розгляду, апеляційний суд повинен із власної ініціативи реалізувати право на повторне дослідження доказів за відсутності клопотань сторін про це.
- Пропозиція апеляційного суду «надати пояснення щодо обставин інкримінованого злочину» означає пропозицію надати саме показання, що по суті є процедурою дослідження доказів шляхом фактичного допиту обвинувачених.

Детальніше з текстом постанови ВС від 01.08.2022 у справі № 640/7928/17 (провадження № 51-3413км21) можна ознайомитися за посиланням – <https://reyestr.court.gov.ua/Review/105624070>.

Повернення апеляційної скарги скажнику на стадії перевірки ухвали слідчого судді апеляційним судом не передбачено КПК.

Відсутність в апеляційній скарзі підпису особи, яка її подала, не є підставою для повернення апеляційної скарги (п. 2 ч. 3 ст. 399 КПК).

При застосуванні п. 2 ч. 3 ст. 399 КПК, яка передбачає можливість повернення апеляційної скарги, якщо її подано особою, яка не має права на подачу такої скарги, визначальним є вирішення питання про наявність в особи, яка подала апеляційну скаргу, передбаченого законом права на її подачу, а не авторство в її виготовленні.

Детальніше з текстом постанови ВС від 03.02.2022 у справі № 347/295/21 (провадження № 51-4400км21) можна ознайомитися за посиланням – <https://reyestr.court.gov.ua/Review/103132862>.

Ухвала слідчого судді, суду про обрання запобіжного заходу у вигляді тримання під вартою, постановлена в порядку ч. 6 ст. 193 КПК, на підставі п. 2 ч. 1 ст. 309 КПК може бути оскаржена в апеляційному порядку.

Детальніше з текстом постанови ОП від 14.02.2022 у справі № 991/3440/20 (провадження № 51-4400км21) можна ознайомитися за посиланням – <https://reyestr.court.gov.ua/Review/103466876>.

Ухвала слідчого судді про роз'яснення судового рішення або відмову у його роз'ясненні підлягає апеляційному оскарженню відповідно до вимог ч. 4 ст. 380 КПК.

Детальніше з текстом постанови ВС від 17.02.2022 у справі № 212/10043/21 (провадження № 51-159км22) можна ознайомитися за посиланням – <https://reyestr.court.gov.ua/Review/103525214>.

Рішення слідчого судді, яким зобов'язано службових осіб прокуратури внести до Єдиного реєстру досудових розслідувань відомості про кримінальне правопорушення, на відміну від рішення, яким особі відмовлено зобов'язати службових осіб прокуратури здійснити такі дії, не підлягає апеляційному оскарженню.

Детальніше з текстом постанови ВС від 07.06.2022 у справі № 522/17750/20 (провадження № 51-4121км21) можна ознайомитися за посиланням – <https://reyestr.court.gov.ua/Review/104748398>.

Верховний
Суд

Дякую за увагу!